

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Sžo/5/2016
Identifikačné číslo spisu: 8014201275
Dátum vydania rozhodnutia: 25.01.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Jaroslava Fúrová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:8014201275.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jaroslavy Fúrovej a sudcov Mgr. Petra Melichera a JUDr. Jozefa Hargaša v právnej veci žalobcu: O. W., bytom H. XXX, C., zastúpeného JUDr. Júliusom Bučekom, advokátom, so sídlom kancelárie Námestie slobody 12, Humenné, proti žalovanému: Krajskému riaditeľstvu Policajného zboru v Prešove, Krajskému dopravnému inšpektorátu, so sídlom Pionierska č. 33, Prešov, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KRPZ-PO-KDI3-77/2014-P-SK zo dňa 17. októbra 2014, v konaní o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 3S/67/2014-43 zo dňa 09. októbra 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 3S/67/2014-43 zo dňa 09. októbra 2015 m e n í tak, že rozhodnutie žalovaného č. KRPZ-PO-KDI3-77/2014-P-SK zo dňa 17. októbra 2014 a rozhodnutie Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Humennom, Okresného dopravného inšpektorátu, č. ORPZ-HE-ODI2-121/2014-P-SK zo dňa 31. júla 2014 z r u š u j e a v e c v r a c i a žalovanému na ďalšie konanie.

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania vo výške 70 €, na účet jeho právneho zástupcu, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) ako nedôvodnú zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KRPZ-PO-KDI3-77/2014-P-SK zo dňa 17. októbra 2014, ktorým ako príslušný odvolací orgán podľa § 58 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „správny poriadok“) rozhodol o odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu Okresného dopravného inšpektorátu Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Humennom zo dňa 31. júla 2014 č. ORPZ-HE-ODI2-121/2014-P-SK (ďalej len „rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa“) tak, že odvolanie zamietol a potvrdil rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa, ktorým uznal žalobcu

vinným zo spáchania priestupku podľa § 22 ods. 1 písm. c/ zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon č. 372/1990 Zb.“ alebo „zákon o priestupkoch“), na tom skutkovom základe, že ako účastník cestnej premávky porušil povinnosť ustanovenú v § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 8/2009 Z.z.“ alebo „zákon o cestnej premávke“), pretože dňa 25. mája 2014 o 15,25 hod. viedol osobné motorové vozidlo zn. Smart MC01 kategórie M1, EČ C. po št. ceste II/558 v obci Hudcovce, kde bol zastavený a kontrolovaný hliadkou polície, ktorou bolo zistené, že nie je držiteľom vodičského oprávnenia skupiny B, ale je držiteľom vodičského oprávnenia skupiny B1, pričom na uvedené vozidlo je potrebné, aby mal vodič oprávnenie na skupinu B, teda viedol motorové vozidlo bez príslušného vodičského oprávnenia, za čo mu podľa § 22 ods. 2 písm. a/ zákona č. 372/1990 Zb. uložil pokutu vo výške 400 € a zákaz činnosti viesť motorové vozidlo na dobu 12 mesiacov. O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že účastníkom konania ich náhradu nepriznal.

V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že v danom prípade nebolo sporné, že žalobca v čase kontroly (25.05.2014) bol žalobca držiteľom vodičského oprávnenia skupín a podskupín A1, B1, AM, ktoré ho oprávňovalo viesť motorové vozidlá skupín a podskupín A1, B1, AM, a že viedol štvorkolesové motorové vozidlo továrenskej značky Smart MC01, ktorého najväčšia prevádzková hmotnosť podľa evidenčnej karty je 550 kg, a ktoré s poukazom na ustanovenie § 75 ods. 6 zákona o cestnej premávke, platného v čase kontroly, nepatrilo do skupiny B1, keďže sa nejednalo o motorové vozidlo s hmotnosťou nepresahujúcou 400 kg, ani o vozidlo určené na prepravu tovaru, a teda viedol motorové vozidlo bez príslušného vodičského oprávnenia, čím sa dopustil sa priestupku z nedbanlivosti, ktorý je s poukazom na § 137 ods. 2 písm. p/ zákona o cestnej premávke hodnotený ako porušenie pravidiel cestnej premávky závažným spôsobom. Podľa názoru krajského súdu nepochybil správny orgán prvého stupňa, ak z týchto dôvodov uznal žalobcu vinným zo spáchania priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky (podľa § 22 ods. 1 písm. c/ zákona o priestupkoch) a uložil mu pokutu 300 € a zákaz činnosti viesť motorové vozidlá na 12 mesiacov (§ 22 ods. 2 písm. a/ zákona o priestupkoch), čo je na hornej (pravdepodobne zjavná nesprávnosť, správne má byť uvedené „spodnej“) hranici zákonného rozpätia a žalovaný toto rozhodnutie ako zákonné potvrdil. Krajský súd mal za to, že žalobca nedôvodne namietal, že s poukazom na § 143b ods. 1 písm. e/ zákona o cestnej premávke, ktoré je prechodným ustanovením k úpravám účinným od 19. januára 2013, ostalo jeho vodičské oprávnenie udelené pred 19. januárom 2013 v platnosti v plnom rozsahu, lebo odsek 1 tohto ustanovenia treba aplikovať v spojení s písmenom e/, podľa ktorého doterajšie vodičské oprávnenie podskupiny B1 oprávňuje na vedenie motorových vozidiel skupiny B1 a AM, kde už štvorkolesové motorové vozidlá s najväčšou prevádzkovou hmotnosťou 550 kg nepatria a zároveň nesúhlasil ani s námietkou žalobcu, ktorú predniesol na pojednávaní konanom dňa 09. októbra 2015, že došlo k porušeniu zákazu retroaktivity, že žalobcovi bolo odňaté právo priznané mu v roku 2012, lebo aj po zmene zákona č. 8/2009 Z.z. (zákonom č. 144/2010 Z.z.) ostal držiteľom vodičského oprávnenia skupín a podskupín A1, B1 a AM, ktoré ho oprávňovalo na vedenie motorových vozidiel skupiny A1, B1, AM, avšak motorové vozidlo značky SMART MC01 do skupiny motorových vozidiel B1 s účinnosťou od 01. januára 2014 (zákon č. 388/2013 Z.z.) nepatrí, lebo došlo k hmotnostnému obmedzeniu motorových vozidiel zaradených do skupiny B1.

Voči tomuto rozsudku krajského súdu podal včas odvolanie žalobca, ktoré odôvodnil tým, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, a že súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, na základe čoho žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobou napadnuté rozhodnutie zmení tak, že toto zruší a vec vráti žalovanému na ďalšie konanie, alternatívne, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na nové konanie a rozhodnutie. Uviedol, že žalobcovi bolo v roku 2012 udelené vodičské oprávnenie na vedenie motorových vozidiel do prevádzkovej hmotnosti 550 kg a takým je aj „SMAR“ MC01. Po zmene zákona o cestnej premávke má žalobca vodičské oprávnenie len na vedenie štvorkolesových motorových vozidiel do prevádzkovej hmotnosti 400 kg. Podľa § 143b ods. 1 písm. e/ zákona o cestnej premávke, ktoré je prechodným ustanovením k úpravám účinným od 19. januára 2013, ostávajú vodičské oprávnenia udelené pred 19. januárom 2013 v platnosti v plnom rozsahu. Zmenou kategórie motorových vozidiel sa však zúžil rozsah vodičského oprávnenia žalobcu, a teda už nie je

platné v plnom rozsahu, došlo k obmedzeniu rozsahu vodičského oprávnenia, čím dochádza k porušeniu zákazu retroaktivity právnych noriem, pretože ide o zásah do nadobudnutých subjektívnych práv žalobcu. Ďalej uviedol, že nakoľko žalobcovi bolo v roku 2012 udelené vodičské oprávnenie na vedenie motorových vozidiel do prevádzkovej hmotnosti 550kg a motorové vozidlo zn. Smart MC01 túto podmienku prevádzkovej hmotnosti spĺňa, žalobca svojím konaním nijako neporušil ani neohrozil záujem spoločnosti chránený zákonom č. 315/1996 Z.z. o premávke na pozemných komunikáciách, a to bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že sa v plnej miere stotožňuje s rozhodnutím krajského súdu a k obsahu podaného odvolania a opakovaným tvrdeniam, resp. námietkam žalobcu zastáva nemenné stanovisko a zároveň trvá na všetkých skutočnostiach uvedených vo svojich vyjadreniach v danej veci. Navrhol, aby odvolací súd v súlade s § 219 O.s.p. napadnutý rozsudok potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a z dôvodov odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p. s použitím § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p.), oboznámil sa s administratívnym spisom žalovaného a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p. s tým, že termín verejného vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 25. januára 2018 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p.).

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1 a 2 O.s.p.).

V prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu, súd postupuje podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti O.s.p. (§ 247 ods. 1 O.s.p.).

Úlohou správneho súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúce vydaniu napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 O.s.p.).

Pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 prvá veta O.s.p.). Preto v správnom súdnictve súd dokazovanie zásadne nevykonáva, vykonáva len také dokazovanie, ktoré je nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia, t.j. jeho rozsah je obmedzený účelom správneho súdnictva (§ 250i ods. 1 veta druhá O.s.p.). Je to tak preto, že úlohou súdu v správnom súdnictve (prvostupňového ani odvolacieho) nie je nahradzovať činnosť správnych orgánov pri zisťovaní skutkového stavu dopĺňaním rozsiahleho dokazovania, ale preskúmať zákonnosť ich rozhodnutí, teda to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených žalobou rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy, t.j. preskúmať aj postup, ktorý predchádzal vydaniu týchto rozhodnutí s prihliadnutím na záväznosť zisteného skutkového stavu, ktorý tu bol v čase ich vydania.

Podľa § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Úlohou najvyššieho súdu, na základe včas podaného odvolania navrhovateľa, bolo preskúmať, či prvostupňový súd vecne správne rozhodol, keď žalobu zamietol.

Odvolací súd z obsahu administratívneho spisu odporcu zistil, že žalobca dňa 25. mája 2014 o 15,25 hod. viedol osobné motorové vozidlo zn. Smart MC01 kategórie M1, EČ C. po št. ceste II/558 v obci Hudcovce, kde bol zastavený a kontrolovaný hliadkou polície, ktorou bolo zistené, že nie je držiteľom vodičského oprávnenia skupiny B, ale je držiteľom vodičského oprávnenia skupiny B1.

Z evidenčnej karty vodiča zo dňa 26. mája 2014 odvolací súd zistil, že žalobca je držiteľom vodičského oprávnenia pre kategóriu AM udeleného dňa 30. júna 2011, pre kategóriu A1 udeleného dňa 24. júla 2012 a pre kategóriu B1 udeleného dňa 24. júla 2012, všetky bez časového obmedzenia, nemá evidované žiadne zadržanie vodičského preukazu a v sledovanom období dvoch rokov sa dopustil dňa 21. mája 2013 priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 16 ods. 4 zákona č. 8/2009 Z.z. (rýchlosť jazdy) za čo mu bola uložená pokuta vo výške 40 €, ktorú uhradil dňa 22. mája 2013.

Z evidenčnej karty vozidla Smart MC01, EČ C. zo dňa 26. mája 2014 odvolací súd zistil parametre motorového vozidla, ktoré dňa 25. mája 2014 o 15,25 hod. viedol žalobca nasledovne: kategória vozidla M1, prevádzková hmotnosť vozidla 550 kg, zdvihový objem valcov 599,0 cm³, najvyšší výkon motora 40 kW, najvyššia konštrukčná rýchlosť vozidla 135 km.h⁻¹, dátum prvej evidencie v SR 12. januára 2011, vlastník vozidla V. W. (v čase spáchania prejedávaného skutku zákonný zástupca žalobcu).

Podľa § 4 ods. 2 písm. a/ zákona o cestnej premávke vodič nesmie viesť motorové vozidlo bez príslušného vodičského oprávnenia, v čase jeho odobratia alebo počas zadržania vodičského preukazu; to neplatí, ak sa učí viesť motorové vozidlo v autoškole, podrobuje sa skúške z vedenia motorového vozidla alebo má povolenú jazdu podľa § 70 ods. 4 a § 71 ods. 2.

Podľa § 73 ods. 1 zákona o cestnej premávke vodičské oprávnenie je právo osoby viesť motorové vozidlo určitej skupiny.

Podľa § 74 ods. 1 zákona o cestnej premávke motorové vozidlo určitej skupiny smie viesť len osoba, ktorá je držiteľom vodičského oprávnenia príslušnej skupiny.

Podľa § 75 ods. 1 zákona o cestnej premávke na účely udeľovania vodičských oprávnení sa motorové vozidlá členia na skupiny AM, A1, A2, A, B1, B, BE, C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D, DE a T.

Podľa § 75 ods. 6 zákona o cestnej premávke do skupiny motorových vozidiel B1 patria motorové vozidlá so štyrmi kolesami, ktoré nepatria do skupiny AM a ktorých prevádzková hmotnosť nepresahuje 400 kg a pri vozidlách určených na prepravu tovaru ich prevádzková hmotnosť nepresahuje 550 kg, bez hmotnosti batérií, ak ide o elektrické vozidlá, a najväčší čistý výkon motora nepresahuje 15 kW.

Podľa § 75 ods. 5 písm. b/ zákona o cestnej premávke platného dňa 24. júla 2012 (t. j. ku dňu udelenia vodičského oprávnenia) do podskupiny motorových vozidiel B1 patria motorové vozidlá so štyrmi kolesami, ktorých

1. prevádzková hmotnosť je 350 kg až 550 kg bez hmotnosti batérií v prípade elektrických vozidiel,
2. najväčšia konštrukčná rýchlosť presahuje 45 km.h⁻¹,
3. zdvihový objem valcov motora presahuje 50 cm³ v prípade zážihových motorov, najväčší čistý výkon je väčší ako 4 kW v prípade iných spaľovacích motorov alebo ktorých najväčší trvalý menovitý výkon je 4 kW až 15 kW v prípade elektrického motora.

Podľa § 143b zákona o cestnej premávke vodičské oprávnenia udelené pred 19. januárom 2013

zostávajú v platnosti v plnom rozsahu a oprávňujú na vedenie skupín motorových vozidiel podľa tohto zákona takto:

- a) doterajšie vodičské oprávnenie skupiny AM oprávňuje na vedenie motorových vozidiel skupiny AM,
- b) doterajšie vodičské oprávnenie skupiny A1 oprávňuje na vedenie motorových vozidiel skupiny A1 a AM,
- c) doterajšie vodičské oprávnenie skupiny A s obmedzením výkonu motora do 25 kW oprávňuje na vedenie motorových vozidiel skupiny A2, A1 a AM,
- d) doterajšie vodičské oprávnenie skupiny A oprávňuje na vedenie motorových vozidiel skupiny A, A2, A1 a AM,
- e) doterajšie vodičské oprávnenie skupiny B1 oprávňuje na vedenie motorových vozidiel skupiny B1 a AM,
- f) doterajšie vodičské oprávnenie skupiny B oprávňuje na vedenie motorových vozidiel skupiny B, B1 a AM,
- g) doterajšie vodičské oprávnenie skupiny B+E oprávňuje na vedenie motorových vozidiel skupiny B, BE, B1 a AM,
- h) doterajšie vodičské oprávnenie skupiny C1 oprávňuje na vedenie motorových vozidiel skupiny C1, B, B1, AM a T,
- i) doterajšie vodičské oprávnenie skupiny C1+E oprávňuje na vedenie motorových vozidiel skupiny C1E, C1, BE, B1, AM a T, ako aj motorových vozidiel skupiny D1E, ak je jeho držiteľom vodičského oprávnenia doterajšej podskupiny D1,
- j) doterajšie vodičské oprávnenie skupiny C oprávňuje na vedenie motorových vozidiel skupiny C, C1, B, B1, AM a T,
- k) doterajšie vodičské oprávnenie skupiny C+E oprávňuje na vedenie motorových vozidiel skupiny CE, C, C1E, C1, BE, B, B1, AM a T, ako aj motorových vozidiel skupiny DE, ak je jeho držiteľom vodičského oprávnenia doterajšej skupiny D,
- l) doterajšie vodičské oprávnenie skupiny D1 oprávňuje na vedenie motorových vozidiel skupiny D1, C, C1, B, B1, AM a T,
- m) doterajšie vodičské oprávnenie skupiny D1+E oprávňuje na vedenie motorových vozidiel skupiny D1E, D1, CE, C, C1E, C1, BE, B, B1, AM a T,
- n) doterajšie vodičské oprávnenie skupiny D oprávňuje na vedenie motorových vozidiel skupiny D, D1, C, C1, B, B1, AM a T,
- o) doterajšie vodičské oprávnenie skupiny D+E oprávňuje na vedenie motorových vozidiel skupiny DE, D, D1E, D1, CE, C, C1E, C1, BE, B, B1, AM a T,
- p) doterajšie vodičské oprávnenie skupiny T oprávňuje na vedenie motorových vozidiel skupiny T, a to len na území Slovenskej republiky,
- q) doterajšie vodičské oprávnenie skupiny A/50 oprávňuje na vedenie motorových vozidiel skupiny AM.

Podľa § 137 ods. 2 písm. p/ zákona o cestnej premávke porušením pravidiel cestnej premávky závažným spôsobom je vedenie motorového vozidla bez príslušného vodičského oprávnenia, bez osoby spolujazdca podľa § 74 ods. 2 alebo počas zadržania vodičského preukazu; to neplatí, ak sa osoba učí viesť motorové vozidlo v autoškole, podrobuje sa skúške z vedenia motorového vozidla alebo má povolenú jazdu podľa § 70 ods. 4 a § 71 ods. 2.

Podľa § 22 ods. 1 písm. c/ zákona o priestupkoch platného dňa 25. mája 2014 (ďalej len „zákon o priestupkoch“) priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky sa dopustí ten, kto vedie motorové vozidlo bez príslušného vodičského oprávnenia, bez osoby spolujazdca alebo počas zadržania vodičského preukazu okrem prípadu, ak sa učí viesť motorové vozidlo v autoškole, podrobuje sa skúške z vedenia motorového vozidla alebo má v čase zadržania vodičského preukazu povolenú jazdu.

Podľa § 22 ods. 2 písm. a/ zákona o priestupkoch za priestupok podľa odseku 1 písm. a/ až c/ sa uloží pokuta od 300 € do 1300 € a zákaz činnosti od jedného roku do piatich rokov.

Podľa bodu (5) dôvodov Smernice Európskeho parlamentu a rady č. 2006/126/ES z 20. decembra 2006 o vodičských preukazoch (ďalej len „Smernica č. 2006/126/ES z 20.12.2006“), by sa táto smernica

nemala dotýkať existujúcich vodičských oprávnení udelených alebo získaných pred dňom jej uplatňovania.

Podľa Čl. 13 ods. 2 Smernice č. 2006/126/ES z 20. decembra 2006 sa oprávnenie viesť vozidlo udelené pred 19. januárom 2013 nezruší, ani sa nebude posudzovať podľa ustanovení tejto smernice.

Slovenská republika je v zmysle čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“) právnym štátom. Neoddeliteľnou súčasťou princípov právneho štátu zaručeného čl. 1 ods. 1 Ústavy je aj princíp právnej istoty a ochrany dôvery všetkých subjektov práva v právny poriadok (primerane II. ÚS 48/97, PL. ÚS 37/99, PL. ÚS 49/03, PL. ÚS 25/00, PL. ÚS 1/04, PL. ÚS 6/04 atď.). Ústavný súd už vo veci sp. zn. PL. ÚS 15/98 (a tiež napr. PL. ÚS 1/04, alebo PL. ÚS 8/04) uviedol, že s uplatňovaním princípu právnej istoty v právnom štáte sa spája požiadavka všeobecnosti, platnosti, trvácnosti, stability, racionálnosti a spravodlivého obsahu právnych noriem, a vo veci sp. zn. PL. ÚS 52/99 (tiež PL. ÚS 49/03, PL. ÚS 1/04) uviedol, že medzi ústavné princípy vlastné právnemu štátu patrí aj zákaz svojvôle v činnosti štátnych orgánov, ako aj zásada primeranosti (proporcionality). Rovnako tak ústavný súd vo svojej judikatúre viackrát zdôraznil, že k princípu právnej istoty neodmysliteľne patrí aj ochrana legálne nadobudnutých práv (napr. I. ÚS 30/99).

Žalobcovi bolo dňa 24. júla 2012 udelené vodičské oprávnenie skupiny B1 bez obmedzenia platnosti, ktoré ho oprávňovalo viesť motorové vozidlo s tromi symetricky usporiadanými kolesami, ktorých zdvihový objem valcov motora je väčší ako 50 cm³ v prípade spaľovacieho motora alebo ktorých najväčšia konštrukčná rýchlosť je vyššia ako 45 km.h-1, a motorové vozidlá so štyrmi kolesami, ktorých prevádzková hmotnosť je 350 kg až 550 kg bez hmotnosti batérií v prípade elektrických vozidiel, najväčšia konštrukčná rýchlosť presahuje 45 km.h-1, a zdvihový objem valcov motora presahuje 50 cm³ v prípade zážihových motorov, najväčší čistý výkon je väčší ako 4 kW v prípade iných spaľovacích motorov alebo ktorých najväčší trvalý menovitý výkon je 4 kW až 15 kW v prípade elektrického motora. (§ 75 ods. 5 zákona č. 8/2009 Z.z. účinného od 01.07.2012)

Napriek pokroku dosiahnutému pri harmonizácii predpisov o vodičských preukazoch medzi členskými štátmi, stále pretrvávajúce výrazné rozdiely týkajúce sa predpisov o pravidelnosti obnovenia vodičských preukazov a o podskupinách vozidiel, ktoré sa s cieľom prispieť k vykonávaniu politik Spoločenstva museli vo väčšej miere harmonizovať, sa Smernicou č. 2006/126/ES z 20. decembra 2006 (ktorej ustanovenia sa uplatňujú od 19.01.2013) ustanovili nové skupiny motorových vozidiel a vodičských oprávnení s tým, že sa už nerozlišujú ich skupiny a podskupiny, ale iba skupiny. Predmetná smernica ďalej tiež napr. nanovo ustanovuje vek na udelenie vodičského oprávnenia pri určitých skupinách, zavádza postupný prístup pri udeľovaní vodičského oprávnenia skupiny A alebo upravuje podmienky pre skúšobných komisárov a iné.

Legislatívnou zmenou účinnou od 19. januára 2013, ktorou došlo k transpozícií Smernice č. 2006/126/ES z 20. decembra 2006, došlo k legislatívno-technickej zmene kategorizácie motorových vozidiel, podľa ktorej do skupiny motorových vozidiel B1 patria motorové vozidlá so štyrmi kolesami, ktorých prevádzková hmotnosť je 350 kg až 400 kg a pri vozidlách určených na prepravu tovaru 350 kg až 550 kg bez hmotnosti batérií v prípade elektrických vozidiel, najväčšia konštrukčná rýchlosť presahuje 45 km.h-1, zdvihový objem valcov motora presahuje 50 cm³ v prípade zážihových motorov, najväčší čistý výkon je väčší ako 4 kW v prípade iných spaľovacích motorov alebo ktorých najväčší čistý výkon je 4 kW až 15 kW v prípade elektrického motora. (§ 75 ods. 6 zákona č. 8/2009 Z.z. účinného od 19.01.2013)

Vychádzajúc z ústavno-konformného a euro-konformného výkladu citovaných zákonných ustanovení, najvyšší súd konštatuje správnosť argumentácie žalobcu o retroaktívnom výklade právnej normy v jeho neprospech ako obvineného, ktorý je v zmysle základných zásad trestného konania a princípov právneho štátu neprípustný. Žalobca udelením vodičského oprávnenia nadobudol právo viesť motorové vozidlo skupiny B1 (§ 73 ods. 1 zákona o cestnej premávke), tzn. nadobudol právo viesť o. i. motorové vozidlo Smart MC01 predmetnej motorizácie. Legislatívno-technickou zmenou kategorizácie motorových

vozidiel účinnou od 19. januára 2013 bolo predmetné motorové vozidlo Smart MC01 vyňaté z kategórie vozidiel, ktorých vodiča oprávňuje viesť vodičský preukaz kategórie B1 a bolo zaradené do kategórie vozidiel, ktorých vodiča oprávňuje viesť vodičský preukaz kategórie B. Uvedenou legislatívno-technickou zmenou potom došlo k odňatiu legálne nadobudnutého práva žalobcu viesť predmetné motorové vozidlo.

Vychádzajúc z jednotlivých ustanovení Smernice č. 2006/126/ES z 20. decembra 2006 a jej účelu, jej transpozícia sa nemala dotýkať existujúcich vodičských oprávnení udelených alebo získaných pred dňom jej uplatňovania, ani oprávnenia viesť vozidlá udelené pred 19. januárom 2013 sa nemali zrušiť, ani sa posudzovať podľa ustanovení tejto smernice. (obdobne smernicu vykladal aj Súdny dvor EÚ vo veci C 632/15 Costin Popescu proti Rumunsku)

Na ochranu legálne nadobudnutých práv a legitímne očakávania je nevyhnutné nazerať v kontexte generálneho princípu právneho štátu fixovaného v čl. 1 ods. 1 Ústavy, ktorého integrálnou súčasťou je aj princíp právnej istoty a ochrany dôvery všetkých subjektov práva v právny poriadok. Ústavný súd v tejto súvislosti už vyslovil (PL. ÚS 12/05), že „...v súlade s tendenciami príznačnými pre modernú európsku konštitucionalistiku podlieha z hľadiska princípu právnej istoty ochrane aj tzv. legitímne očakávanie (legitimate expectation, der Vertrauensschutz), ktoré je užšou kategóriou ako právna istota. Štát, aj keď nekoná retroaktívne alebo nezasiahne do nadobudnutých práv, môže vertikálnym mocenským zásahom, napríklad náhlou, resp. neočakávanou zmenou pravidiel, na ktoré sa adresáti právnych noriem spoliehali, porušiť princíp právneho štátu. Ide o jeden z množstva konkrétnych výrazov princípu materiálneho právneho štátu, v ktorom sú všetci nositelia verejnej moci vrátane parlamentu podriadení ústave a jej princípom. Všeobecný princíp právneho štátu je kľúčový princíp, na ktorom je budovaný celý právny poriadok i celý systém fungovania nášho štátu. Znamená to, že tento princíp sa premieta bez rozdielu do všetkých oblastí spoločenského života. Ústavný súd ako orgán ochrany ústavnosti je povinný rešpektovať rámec právneho štátu, v ktorom je okrem iného garantovaná právna istota vrátane ochrany legálne nadobudnutých práv, ako aj legitímnych očakávaní, a tiež trvácnosť a stabilita právnych noriem, a je zakázaná svojvôľa v činnosti orgánov verejnej moci, parlament z toho nevynecháva (PL. ÚS 16/06, m. m. tiež PL. ÚS 12/05).“ V inej veci zas vyslovil (PL. ÚS 3/09), že „...ak je atribút legitímneho očakávania úzko prepojený s požiadavkou právneho štátu na zachovávaní právnej istoty, tak by zákonodarca mal za každých okolností v procese prijímania zákonov a zvlášť pri prijímaní ich novelizácií zohľadňovať doterajší právny stav a všetky jeho zmeny vykonávať uvážene a len v takej miere, ktorá je nevyhnutná na dosiahnutie vytýčeného cieľa regulácie spoločenských vzťahov v kontexte s legitímnym verejným záujmom. Atribút legitímneho očakávania nemožno v modernom právnom štáte stotožňovať so zákazom zmeny právnej úpravy, ale s potrebou toho, aby zákonodarca pri zmenách právnej úpravy volil také spôsoby, ktoré budú v čo najväčšej miere zohľadňovať fakt, že adresáti právnych noriem boli dosiaľ nútení prispôbovať svoje správanie existujúcej právnej úprave (m. m. PL. ÚS 19/08) vychádzajúcej z určitých koncepčných východísk a zásad. Ak prostredníctvom novelizácie zákona dôjde k jeho zásadnej - koncepcnej zmene, tak posudzovanie jej ústavnej akceptovateľnosti z hľadiska materiálneho chápania právneho štátu nevyhnutne musí zahŕňať aj atribút rešpektovania legitímnych očakávaní.“

Správne orgány oboch stupňov ako aj krajský súd príslušnú právnu normu vykladajú striktnie gramaticky a v neprospech žalobcu, pričom jeho obranu o neprípustnosti retroaktívneho výkladu právnej normy v kontexte ochrany legitímneho očakávania a ochrany legálne nadobudnutých práv, formalisticky a bez patričného právneho odôvodnenia svojich záverov, odmietajú.

Pri výklade a aplikácii ustanovení právnych predpisov je síce nepochybne potrebné vychádzať prvotne z ich doslovného znenia, avšak súd (ani správne orgány) nie sú doslovným znením zákonného ustanovenia viazaní absolútne, môžu, ba dokonca sa musia od doslovného znenia právneho textu odchyliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 Ústavy). V takýchto prípadoch sa však musia vyvarovať svojvôle (arbitrárnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musia založiť na racionálnej argumentácii. V prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti

znenia ustanovenia právneho predpisu (umožňujúceho napr. viac verzií interpretácie) alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybnosti, možno uprednostniť výklad e ratione legis pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom. (podporne III. ÚS 341/07)

Relevantnú časť prechodných ustanovení zákona o cestnej premávke (§ 143b písm. e/), podľa ktorej „Vodičské oprávnenia udelené pred 19. januárom 2013 zostávajú v platnosti v plnom rozsahu a oprávňujú na vedenie skupín motorových vozidiel podľa tohto zákona takto: doterajšie vodičské oprávnenie skupiny B1 oprávňuje na vedenie motorových vozidiel skupiny B1 a AM.“ potom v kontexte Smernice č. 2006/126/ES z 20. decembra 2006, §§ 73 a 74 zákona o cestnej premávke a v kontexte s požiadavkou ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov treba vykladať tak, že rozsah oprávnení žalobcu viesť motorové vozidlá, ako tieto nadobudol dňa 24. júla 2012, zostal zachovaný aj po 19. januári 2013.

Na základe uvedených skutočností dospel odvolací súd k záveru, že preskúmané rozhodnutie žalovaného nie je v súlade so zákonom, a keďže krajský súd žalobu zamietol, v súlade s ustanovením § 250ja ods. 3 O.s.p. zmenil napadnutý rozsudok krajského súdu tak, že zrušil rozhodnutie žalovaného ako aj prvostupňové rozhodnutie a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní bude úlohou správneho orgánu opätovne skúmať naplnenie všetkých znakov skutkovej podstaty priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 ods. 1 písm. c/ zákona č. 372/1990 Zb. s tým, že správny orgán je viazaný právnym názorom najvyššieho súdu (§ 250ja ods. 4 O.s.p.).

Vzhľadom na zmenu rozsudku krajského súdu vo veci samej, rozhodol odvolací súd o trovách celého konania vrátane konania pred krajským súdom (§ 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 vetou prvou O.s.p.) tak, že úspešnému žalobcovi priznal náhradu účelne vynaložených trov konania podľa § 250k ods. 1 O.s.p.. Žalobca trovy konania nevyčísľil do troch pracovných dní od vyhlásenia rozsudku (§ 151 ods. 1 O.s.p.), a preto mu súd v zmysle § 151 ods. 2 O.s.p. priznal náhradu trov konania vyplývajúcich zo spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia - trovy súdnych poplatkov za žalobu a odvolanie spolu vo výške 70 € (dvakrát po 35 €).

Odvolací súd v odvolacom konaní postupoval podľa ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ktorý bol zrušený zákonom č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (§ 473), ktorý nadobudol účinnosť dňa 01. júla 2016.

Dňom 01. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok, ktorý v § 491 ods. 1 ustanovil, že ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s vyššie uvedenými prechodnými ustanoveniami odvolací súd v predmetnej veci postupoval podľa doterajšieho predpisu, Občianskeho súdneho poriadku.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.